

26.4.2

50b → (אמר רב יהודה אמר רב עבודת כוכבים שעובדין במקל) 50b

1. זבח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו: שמות כב:ט
2. ומכל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל התבה לחיות אתך זכר ונקבה יהיו: בראשית ו:ט
3. גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה לחיות זרע על פני כל הארץ: בראשית ז:ג
4. אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורתי את האלהים התהלך נח: בראשית ו:ט
5. ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים אשר הם זנים אחריהם חקת עולם תהיה זאת להם לדירתם: ויקרא יז:ז
6. השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה פן גם אני: דברים יב:ל
7. ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' לפני משכן ה' דם יחשב לאיש ההוא דם שפך ונקבת האיש ההוא מקרב עמו: ויקרא יז:ד
8. השמר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה: דברים יב:ג
9. למען אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם אשר הם זבחים על פני השדה וקביאם לה' אל פתח אהל מועד אל הכהן וזבחו זבחי שלמים לה' אותם: ויקרא יז:ה

- I רב: an עבודה זרה worshipped with a stick –
- a If: the stick is smashed before it, considered אסור and תקרובת ע"ז
 - b But if: the stick is thrown before it – מותר
 - i Challenge (אבני לרבא): why the distinction – both are akin to עבודת פנים (breaking::שחיטה; throwing::זריקה)
 - 1 Answer: זריקה must be like דם – broken into parts, not remaining whole
 - ii Challenge: if he fed feces to it or poured urine – חייב
 - 1 Explanation: urine is understood (akin to זרה"ד); but צואה doesn't fit the requirement
 - 2 Answer: case is wet, runny צואה
 - iii suggestion: this position is subject to מחלוקת תנאים
 - 1 if he slaughtered a grasshopper for ר' יהודה: ר' finds him liable; חכמים exempt
 - (a) assumption: they disagree if כעין פנים is needed or just זביחה
 - (b) rejection: they all agree that כעין פנים is needed –disagree if חגב is considered, due to long neck (::בהמה)
- II רב (as reported by ר'נ): as per above – if broken, חייב and stick is אסור; if thrown, חייב but stick is מותר
- a רבא: why the difference?
 - b ר'נ: require a משתברת (just like עבודת פנים)
 - i Challenge: then why are אבני מרקוליס prohibited?
 - ii ר'נ: also didn't understand, "up the chain"; רב (had) answered – it is as if he is "raising" ע"ז (rocks on מרקוליס)
 - 1 Challenge: this answer only works if we accept notion that ע"ז של גוי is prohibited at designation
 - 2 But: if it's only אסור once worshipped (see ahead, 'משנה ד'), why are the rocks אסורות?
 - (a) Answer: each rock is considered a תקרובת to the ones below
 - (b) Challenge: then the topmost one should be מותר (until the whole pile is worshipped)
 - (c) Answer1: indeed – take off the last one if you can identify it
 - (d) Answer2(ר' אשי): each becomes תקרובת to others and to itself
 - c Related משנה: if he found garment, money or money pouch – מותר; but if he found clusters of grapes, grain-wreaths, wine, oil or flour - or anything which is brought to the מזבח – אסורים
 - i Wine, oil, flour: understood – it is similar to מעבודת פנים and has משתברת זריקה
 - 1 But: clusters of grapes or grain-wreaths – why are they prohibited?
 - 2 Answer: case is where they were harvested for ע"ז
 - d יוחנן ר' if someone offers a blemished animal to ע"ז – exempt as per v. 1 (must be fit for גבוה)
 - i דבא: this can't be a uniquely ישראל blemish (e.g. דוקין שבעין) – since ב"נ could offer it to ה'
 - ii Rather: must be e.g. a missing limb, per v. 2
 - 1 Challenge: that is needed to exclude טריפה
 - 2 Defense: טריפה is excluded from v. 3 – לחיות זרע
 - (a) Block: v. 3 is only valid if we say טריפה cannot reproduce; if they can, what is the source?
 - (b) Answer: אתך (v. 2) indicates that they must be "whole" – like נח
 - (i) Challenge: perhaps נח himself was טריפה!
 - (ii) Block: v. 4 – תמים – describes נח as "whole"
 1. Retort: perhaps תמים (and צדיק) are moral, not physical descriptions
 2. Answer: impossible – ה' wouldn't bar "whole" animals from the תיבה
 3. note: now that we inferred from אתך, what is the purpose of v. 3 (לחיות זרע)?
 4. Answer: from v. 1, סד"א it means companionship → even neutered animals – קמ"ל v. 3

- III Liability for slaughtering an animal to מרקוליס (which isn't usually worshipped that way)
- a ר"א – v. 5; since v. 6 already covers כדרכה
 - b Challenge: v. 5 needed to include an animal designated הקדש at time of היתר במות and offered באיסור במות
 - i Explanation: v. 7 explicates punishment for offering בחוץ קרבן which was dedicated and offered בשעת איסור במות
 - 1 And: prohibition is in v. 8
 - ii Therefore: v. 9 is the מצוה of bringing למשכן קדשים even if dedicated during שעת היתר במות
 - 1 prohibition: from v. 5 – even if it was מותר when מוקדש
 - (a) but: no punishment of כרת as per exclusionary זאת (v. 5)
 - c answer (רבא): read ולא יזבחו (to ע"ז) and ולא עוד (בחוץ)